

Блакитна дитина (стисло)

Анатолій Дімаров

Коли мій син приносить зі школи незадовільну оцінку, дружина трагедійно запитує в нього, що він там знову накоїв.

Син видушує із себе, що вони з хлопцями каталися один на одному й наскочили на вчительку, а та злякалася й побігла.

Мені цікаво, як швидко побігла вчителька, але я гашу свою цікавість і суворо кажу, що так робити не можна.

Бабуся говорить онукові, що його батько ніколи так не робив, приносив додому тільки відмінні оцінки. Я відчуваю, як блакитна дитина, викликана бабусею і мамою з небес, пурхає над моєю головою. А між іншим, коли б той блакитний янгол потрапив у наш 5-Б, то не вирвався б звідти живцем. А якщо й вирвався б, то з обдертими крилами. І найбільше блакитного пір'я було б у моїх жменях.

У дядька Матвія був найвищий пліт (огорожа), найзліший собака і найсмачніші яблука.

Я нізащо б не поліз у садок, якби не однокласниця Оля з чудернацьким прізвищем — Чровжова, у котру були закохані всі хлопці, серед них і я. Оля раптом заявила, що хоче яблук, і я, віддавши другові книжні й картуз, поліз через паркан. Нарвав повну пазуху яблук, хотів злазити з дерева, а там мовчки чекає на мене чорний і злющий Полкан. Я необдуманно кинув у нього яблуко, він люто загавкав, і прибіг Дядько Матвій. Усі однокласники розбіглися, а я заліз на найвищу гілку й разом з нею звалився на Полкана. Дядько Матвій досхочу почастував мене кропивою, і я цілий день "вимокав" у ставку. Я довго сердився на зрадницю Олю, яка з байдужим поглядом пішла тоді від садка. Оля ж не могла втратити одного із своїх вірних васалів, тому стала закидати ласкавенький гачечок прихильності то зодного, то з іншого боку.

Вона подружилася з Сонькою з нашої компанії, і я туди не міг поткнутися, відчував себе самотнім і нещасним.

А тут ще захопився "Тарасом Бульбою" М. Гоголя. Читав навіть на уроці, за що учитель математики Павло Степанович поставив мені "незадовільно".

Я уявив себе запорожцем на баскому коні, зі зброєю. Як я приїжджаю до школи, всі вчителі переді мною навшпиньки, а учні дивляться із заздрістю. Оля просить її простити, а я, байдужий і гордий, не вибачаю і їду.

Разом зі мною вчився син лісника Василь Кологойда. У них удома було багато звірів — лисиця, вовчєня, заєць, їжак і вуж Микитка, який відгукувався на своє ім'я. Якось Василь приніс вужа у пазусі, вчителька поцікавилася, що там у нього. Хлопець сказав: "Микитка", — а той і визирнув.

Ніколи ми не думали, що жінки можуть так верещати. А то ще Василь брав до рота жабенят і лякав цим дівчат. Мій друг Ванько спитав, чи зможу так. Я хвалькувато сказав, що раз плюнути. Наступного дня Ванько всім похвалився, що я теж можу брати

до рота жаб.

Довелося мені тренуватися на пуголовках, хоч і противно було. Наступного дня ми вишикувалися біля шкільних воріт, очікуючи дівчат, щоб показати їм наше вміння. Ось і Оля. Я беру до рота жабеня. Раптом підходить завуч, вітається до всіх, а я тільки очі виражаю. Питає, чому не відповідаю. Язик мій не витримує, розпрямляється, і я ковтаю жабеня. На кілька днів стаю героєм усієї школи. А ночами інколи прокидаюся й прислухаюся: чи не вистрибує оте жабеня у мене в животі?

Не знаю, чому дорослих не чіпали собаки, барани, коні. Варто ж мені було з'явитися на вулиці, як скаженів найсмирніший пес, зривався з ланцюга і гнався за мною.

У нас була молода й красива вчителька Галина Іванівна. Як ми хотіли звернути її увагу на себе, як хотіли стати дорослими, щоб запросити в кіно й сидіти поруч із нею!

З усіх учителів ми найбільше боялися завуча Павла Степановича, який викладав у нас алгебру.

Коли він ішов подвір'ям, то вгамовувалися найбільші забіяки. Найтяжчою карою у нас вважалося, коли викликали до нього в кабінет. Він ніби не помічав учня, а той не знав, де подітися із сорому. Ніколи не кричав, не лаяв, але кожен порушник почував себе від того ще гірше.

Я ніяк не міг зрозуміти алгебри, уявити, як можна додавати чи множити не цифри, а букви.

Якось за невиконане домашнє завдання Павло Степанович наказав мені зайти до нього. Я боявся, але завуч, на диво, був привітний, сказав, що він теж колись не розумів алгебри. Пояснив ще раз докладно матеріал, і мені все стало ясно. З того часу вчитель не здавався мені таким суворим, але й поважав я його не менше.

А от Віктора Михайловича, нашого класного керівника, ми не боялися зовсім, зате дуже любили. Він був нам старшим товаришем, умів зацікавити, запалити найнуднішою, здавалося б, справою.

Якось він навіть допоміг нам виграти бій у сніжки із шестикласниками.

Віктор Михайлович знімав кімнату в Миколіних батьків, які всіляко його підгодовували. Він щоранку робив зарядку й обливався холодною водою. А ще був безнадійно закоханий у Галину Іванівну.

Усе було б добре, але у Віктора Михайловича з'явився суперник — знаменитий сільський парубок Федір Бурлака, машиніст паровоза.

Треба було щось робити. Виручили артисти, які приїхали до нас із виставою. Ми принесли зіпсовані яйця, підстерегли Федора, коли він ішов до клубу, й обкидали його. Парубкові довелося тікати додому, а Галина Іванівна, не діждавшись Федора, пішла на виставу з Віктором Михайловичем. Через місяць вони одружилися.

Наші батьки були скупими на ласку, обережними на похвалу. Частіше лаяли й били, але чого вони варті, оті зроду-віку небиті, нелаяні діти?

Нарешті прийшли довгождані літні канікули. Можеш робити все, що тобі заманеться — ганяти лісом, їздити на конях, робити набіги на чужі садки й городи.

Увечері прийдеш утомлений, повечеряєш окрайцем хліба з молоком — і спати!

Літні канікули найтісніше пов'язані з річкою. Мені здається, що люди, які вирости біля світлих веселих річок, не можуть бути злими або похмурими.

Ранньої весни ми бігали дивитись, як скресала крига, інколи навіть каталися на крижинах. Після сніжної зими ранньою весною село заливала повінь. Дорослим — клопоти, а дітям — радість. Хіба не цікаво поїхати вулицею на човні! Ми навіть у морський бій ходили на хлопців із сусідньої вулиці!

Річка наша — чиста і весела. У прозорій воді видно рибу. Безліч раків водилося в норах кручі під водою. Ми брали відро і йшли із братом Сергієм печерувати раків. Я пірнав, знаходив нірку, просовував туди руку й хапав рака зверху, щоб він не схопив клешнею. Брат складав їх у відро. Єдине, чого боявся — натрапити на гадюку. Набралося вже майже відро раків. І раптом, відчувши у норі щось холодне й слизьке. Я кулею вилетів із води. Мабуть, у мене був такий вигляд, що братик з переляку побіг і перекинув відро. Ми озброїлись кийками, подивилися добре — гадюки не було. Зібрали раків, Сергій пішов набрати у відро води й... воно впало та втонуло. Лізти у воду я вже не наважився. От Сергійще! Хоч це він втопив відро, мама лаятиме мене, бо я ж старший, а старші за все відповідають.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Блакитна дитина — це янгол, яким змалювали батька в дитинстві мати й бабуса. Насправді він був звичайним хлопцем, і в його шкільному житті було багато пригод — веселих і не дуже. Батько згадує, яким він був у віці свого сина, й краще розуміє свою дитину.

Окрім бешкетів та розваг, Толик помічає у житті важливі речі й цінує їх: вміння мріяти, товаришувати, відповідальність за молодших і слабших, прагнення до добра й справедливості, тонке відчуття краси природи, її благотворного впливу на людину, почуття гумору.